

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool DE STAPSTEEN te ZUTENDAAL

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 14894

Instelling Vrije Basisschool DE STAPSTEEN

Directeur Barbara DE VLEESSCHAUWER

Adres Jachthoornplein 4 - 3690 ZUTENDAAL

Telefoon 089-61.20.21

Fax 089-62.22.03

E-mail directie@destapsteenwiemesmeer.be

Website www.destapsteenwiemesmeer.be

Bestuur van de instelling Vrij Basisonderwijs Gemeente Zutendaal

Adres Jachthoornplein 4 - 3690 ZUTENDAAL

Scholengemeenschap St.-Hubertus

Adres Jachthoornplein 4 - 3690 ZUTENDAAL

CLB Vrij CLB Regio Genk

Adres Zevenbonderstraat 80 - 3600 GENK

Dagen van het doorlichtingsbezoek 16-11-2015, 17-11-2015, 18-11-2015

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 18-11-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 08-12-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Erik KORTLEVEN

Teamleden Ann SCHELFHOUT, Hilde VANDERLOCHT

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en wiskundige initiatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming	13
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	15
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	16
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Leerbegeleiding.....	18
4.2 Evaluatiepraktijk	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	24
6.1 Wat doet de school goed?	24
6.2 Wat kan de school verbeteren?	24
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	25
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de Vrije Basisschool *De Stapsteen*, Jachthoornplein 4 te 3690 Wiemesmeer, een deelgemeente van Zutendaal. Ze huisvest een vijfklassige kleuter- en een zesklassige lagere afdeling. De school is een onderdeel van de scholengemeenschap *Sint-Hubertus* die vier scholen aanstuurt, waarvan drie in Zutendaal. Tussen deze drie Zutendaalse scholen is er heel wat samenwerking. Zo bijvoorbeeld neemt de zorgcoördinator zijn taak op in de drie scholen en kleven de instellingen een uitgesproken visie op kwaliteitsvol onderwijs aan, geënt op drie pijlers: fundamenteel leren, talentontwikkeling en digitalisering. De leerlingen - waarvan weinigen met kenmerken van sociaal economische status (SES) - komen hoofdzakelijk uit de eigen gemeente.

Op basis van het vooronderzoek van 9 november 2015 bepaalde de onderwijsinspectie de focus voor deze doorlichting. Ze onderzocht in de kleuter- en de lagere afdeling de inspanningen van het schoolteam om voor wiskundige initiatie, wiskunde en muzische vorming respectievelijk de ontwikkelingsdoelen na te streven en de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk en naar aspecten van het algemeen beleid. Tenslotte ging ze ook een selectie van de regelgeving na en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat de kleuteronderwijzers erin slagen om de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie en muzische vorming in voldoende mate na te streven. Ze doen dat thematisch, geënt op de jaarkring en de leef- en de beleavingswereld van de kleuters, en laten daarin de leergebieden geïntegreerd aan bod komen. Gaandeweg gebeurt dat meer doelengericht met behulp van een digitaal systeem dat de leerplandoelen belicht. Bovendien moedigt deze aanpak de aandacht voor leerplanverkenning bij de kleuteronderwijzers aan. Die leerplandoelen krijgen dan ook meer impact bij de voorbereidingsfase van de vrije en de geleide activiteiten. Om gradatie na te streven bogen de kleuteronderwijzers op tal van documenten. Voor wiskundige initiatie zijn die zeker richtinggevend, maar voor muzische vorming sturen overzichtslijsten, bronnenboeken, maar ook het overleg veel minder de verticale opbouw. In alle klaslokalen scheppen overzichtelijke speel- en werkhoeken duidelijkheid voor de kleuters. Ze nodigen zeker uit tot spel, exploreren en experimenteren, maar ze zijn nog niet overal even doordacht verrijkt om nog beter in te spelen op wiskundige en muzische doelen. Om de ontwikkelingsevolutie en de competenties van de kleuters in beeld te brengen, steunen de kleuteronderwijzers op uitgebreide observaties, soms op tests. Ze noteren de essentie tweemaal per jaar in een digitaal kindvolgsysteem. De vaststellingen zijn aanleiding om de kleuters zoveel als mogelijk een aanbod en begeleiding op maat te geven, iets waar de kleuteronderwijzers van langsom meer in slagen.

De onderwijzers slagen erin om de eindtermen voor wiskunde en muzische vorming te bereiken. Voor wiskunde stuurt een leerpakket de volledigheid, het evenwicht tussen de domeinen en de gradatie. Het wiskundeonderricht resulteert in verwachte effecten, maar vanuit de analyse van centrale tests stuurde het team bepaalde deelaspecten toch bij. De onderwijzers geven meer en meer wiskundeonderricht op maat. Ze differentiëren naar hoeveelheid, inhoud, tijd, materiaal en methodiek en organiseren momentane tussenkomsten of miniklasjes. In nagenoeg alle klassen komen additionele leerkrachten mee ondersteunen. Daarbij zet het beleidsteam in op co-teaching om het pedagogisch-didactische arsenaal van alle onderwijzers aan te scherpen. Dat deed de school enkele jaren geleden ook voor muzische vorming. Destijds kregen enkele onderwijzers de taak om graadgebonden muzische lessen te geven. Vandaag staat elke onderwijzer daar zelf voor in. Dat lukt al deels.

Een koepeleigen document gidst de onderwijzers doorheen de vijf domeinen en helpt om na te gaan of ze voldoende beschouwend en creërend bezig zijn en daarbij de algemene doelen nastreven. Beeld, muziek en drama krijgen voorlopig de meeste aandacht, maar sommige onderwijzers slagen er ook in om sterke horizontale samenhang te creëren met aandacht voor alle domeinen. Minder onderbouwd is de evaluatie van dit leergebied dat veelal op perceptie steunt en niet echt aanleiding is om een specifieke leerbegeleiding voor muzische vorming op te zetten. Gelukkig zien alle onderwijzers plezier beleven en genieten als een hoofddoel, waardoor ze vanuit de aandacht voor het welbevinden van de leerlingen impliciet een sterke basiszorg nastreven voor dit leergebied.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat het schoolteam visievorming en -ontwikkeling ziet als basis voor vernieuwingsprocessen. Leerbegeleiding, één van de processen in de focus, rust op een uitgeklaard concept waarbij alle teamleden in hun klas de brede basiszorg dragen. Zij zijn de eerstelijnsondersteuners die snel en accuraat inspelen op noden en behoeften van de kinderen. De inbedding van coöperatieve werkvormen, de aandacht voor differentiatiemethodieken en het gebruik van een digitaal leerlingvolgsysteem sorteren zorgeffecten. Signalen van ouders en de ouderraad bevestigen dat. Toch blijken de mogelijkheden van bijvoorbeeld het digitale systeem nog niet optimaal benut en schuilen nog heel wat kansen om de functionaliteit te verbeteren.

Ook bij de evaluatiepraktijk, een tweede proces in de focus, is er een visie, maar die is nog niet geëxpliciteerd, noch geformaliseerd, laat staan trajectmatig uitgewerkt. De teamleden hebben wel automatisch oog voor de cognitieve, dynamisch-affectieve en motorische competenties van de kinderen, maar in beide afdelingen vertoont de evaluatiepraktijk nog hiaten. Zo baseren teamleden zich voor bepaalde leergebieden en domeinen op de eigen perceptie. Dat maakt de evaluatie soms minder breed of zelfs onvolledig zoals blijkt uit de afwezigheid van informatie over de leergebiedoverschrijdende eindtermen. Toch is de evaluatiepraktijk een vrijwel constant gespreksonderwerp tijdens personeelsvergaderingen en multidisciplinaire overlegmomenten wat de bedding vormt om dit item bij te sturen en te verbeteren.

Geregeld bijsturen en verbeteren zijn sleutelbegrippen in deze school. De directeur weet zeer goed waar ze met dit team en deze school naartoe wil. In haar credo staan de talenten van kinderen en leerkrachten centraal. Om die optimaal tot hun recht te laten komen, stuurt ze, maar geeft ze ook ruimte en verantwoordelijkheid aan de teamleden die hard werken en geëngageerd zijn. De drie pijlers die de onderwijsvisie schragen, vormen de bakens voor vernieuwings- en veranderingsprocessen. Die moeten hoofdzakelijk de pedagogisch-didactische bekwaamheid van alle teamleden aanscherpen om op die manier een maximale opbrengst voor de kinderen te garanderen. Leren van elkaar, benutten van elkaars talenten, informatierijke bijscholingen en een open en transparante overleg- en debatcultuur helpen dat doel gestaag nastreven. De beschikbare data creëren nog bijkomende mogelijkheden om de interne kwaliteitszorg te versterken.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving toont aan dat het beleidsteam de zorg voor de leeromgeving opvolgt. De inspectie deliberaert hierbij enkele tekorten, vanuit de lopende verbetertrajecten en bouwdoSSIERS, zodat de school voor deze erkenningsvoorwaarde een gunstig advies krijgt. Het onderzoek naar de overige erkenningsvoorwaarden en regelgeving toont aan dat het schoolteam de onderzochte onderwijsreglementering nastreeft.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor beide afdelingen. Ze is ervan overtuigd dat het schoolteam van *De Stapsteen* dit verslag zal aangrijpen als een instrument om stap voor stap te blijven investeren in de eigen onderwijskwaliteit.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

wiskundige initiatie
muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

wiskunde
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie in voldoende mate na. Binnen een thematische aanpak verwerven de kleuters groeiende inzichten en vaardigheden in de verschillende wiskundige domeinen. Doelgerichte observaties en gegevens uit het kleutervolgsysteem zetten desgevallend bijsturingen in gang.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming in voldoende mate na. Binnen een geïntegreerde werking komen de verschillende domeinen aan bod. De aandacht voor beschouwen groeit en de kleuters krijgen veel kansen om te exploreren en te experimenteren met materialen en technieken. Talenten van kleuters worden van langsom meer in kaart gebracht.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en wiskundige initiatie

Curriculum	De kleuteronderwijzers werken al jaren met een koepeligen instrument om hun onderwijsleeraanbod te richten. Vanuit de intentie om dat meer doelengericht te doen, verkenden ze gaandeweg de leerplannen die nu stilaan meer impact krijgen in de voorbereidingsfase van vrije en geleide activiteiten.
Onderwijsaanbod	Daartoe draagt de recente invoering van een digitaal systeem sterk bij. Dat koppelt de leerplandoelen aan de inhouden van het koepeligen instrument.
<i>Referentiekader</i>	De kleuteronderwijzers implementeren momenteel dit systeem en ervaren dat deze aanpak noopt de doelenkeuze goed te overdenken. Deze aanpak leidt enerzijds tot meer inzicht, anderzijds tot de uitdaging om dominante doelen voor een bepaalde activiteit of leeftijdsgroep gericht te kiezen.
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	

Uit de planningsdocumenten blijkt dat wiskundige initiatie en muzische vorming regelmatig aan bod komen. Het digitale systeem helpt dan weer om zicht te krijgen op de volledigheid van het aanbod en op de hiaten of de overlappingsen die het vertoont. Dit blijkt niet altijd waterdicht. Zo bijvoorbeeld voor doelen van media die nauwelijks expliciete aandacht krijgen.

Bijkomende begrippenlijsten, bronnenboeken, het internet en de eigen ervaring vormen referentiekaders om de leerinhouden te concretiseren. De kleuteronderwijzers bieden die geïntegreerd aan in thema's die de basis vormen voor de inbedding van een leergebiedengerelateerd aanbod, waaronder wiskundige initiatie en muzische vorming. Daarbij streven zij de horizontale samenhang expliciet na.

Het gebruik van de leerplannen, bepaalde bronnenboeken, overzichtslijsten maar vooral de eigen ervaring opgebouwd in diverse leeftijdsgroepen en het vele informele overleg helpen de verticale samenhang bewaken. Dat doet ook het document 'de ontwikkelingsstappen om te komen tot', een handreiking voor de kleuteronderwijzers om stapsgewijs te werken aan onder meer zelfredzaamheid, puzzelen, rijgen en kleurenkennis. Exemplarisch zijn er ook afspraken om de overgang naar het eerste leerjaar te vergemakkelijken. Zo voor bepaald symboolgebruik en getalbeelden. Voor muzische vorming zijn er nauwelijks of geen formele schikkingen die de continuïteit en de gradatie aansturen.

Meer dan voor de muzische domeinen, vertoont het wiskundeaanbod evenwicht. Hoewel de kleuteronderwijzers aangeven dat de muzische domeinen uitgebalanceerd aan bod komen, maken beeld, muziek en in zekere mate drama het merendeel van de onderwijstijd voor muzische vorming uit. De kleuteronderwijzers hebben ook geen of weinig zicht of bewegingsexpressie aan bod komt bij de bijzondere leermeester voor lichamelijke opvoeding.

De kleuteronderwijzers hebben aandacht voor de domeinspecifieke doelen zoals bijvoorbeeld tellen, meten, seriëren en classificeren binnen wiskundige initiatie. Via materiaalkennis, technieken en ritme bij muzische vorming, sturen de kleuteronderwijzers aan op een brede harmonische ontwikkeling van de kinderen. De kleuters worden aangemoedigd om open te staan voor nieuwe dingen, ze mogen genieten, hun voorkeuren volgen en plezier beleven.

Volgens de kleuteronderwijzers krijgt het beschouwende aspect binnen muzische vorming meer aandacht. Het digitale bord bij de oudste kleuters schept daartoe kansen. Occasioneel maken de kleuters kennis met kunst en wonen ze een theatervoorstelling bij.

De kleuteronderwijzers kleven aspecten van het ervaringsgericht onderwijs aan. De kinderen krijgen dan ook heel wat kansen om te verkennen, te exploreren, te experimenteren en samen ervaringen op te doen. Keuze-activiteiten, zelfstandig spelen en opdrachten uitvoeren en samenwerken bevorderen de ontwikkelingskansen en het actieve leren. Het gebruik van het keuzebord en contractwerk in bepaalde leeftijdsgroepen en soms ook stappenplannen stimuleren de zelfstandigheid en verhogen de betrokkenheid.

Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i>	In de klaslokalen creëren overzichtelijke speel- en werkhoecken duidelijkheid voor de kleuters. Het materiaal is meestal opgeborgen in open rekken en soms in transparante dozen. De aanduiding van inhoud en moeilijkheidsgraad ontbreekt veelal. Kalenders en takenborden vertonen continuïteit en zijn gradueel opgebouwd. Het lopende thema komt via prenten en attributen terug in tal van hoeken en als wanddecoratie. Hoewel de kleuteronderwijzers zeggen aandacht te besteden aan een rijke en uitdagende hoekeninrichting om zo de ontwikkelingskansen en de betrokkenheid van de kleuters te verhogen, blijkt dat niet overal zo te zijn.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De kleuteronderwijzers beschikken in het algemeen over voldoende, aantrekkelijk en verantwoord speelleermateriaal om kinderen kansen te bieden tot beleving, verkenning en onderzoek. Sommige kleuteronderwijzers experimenteren nog met de klasruimte om die meer optimaal in te richten. Observaties zijn voor de kleuteronderwijzers de belangrijkste basis om zich een beeld te vormen van de ontwikkelingsevolutie en de competentieverwerving van de kinderen. Een tiental algemene competentievelden, waaronder het welbevinden en de betrokkenheid en de leergebieden in de focus, vormen het kader voor die observaties. Voor wiskundige initiatie zijn de observatie-items vrij concreet. Ze worden aangevuld met specifieke tests bij de oudste kleuters, waardoor de kleuteronderwijzers een voldoende breed beeld krijgen van de wiskundige competenties van de kinderen. Voor muzische vorming is het observatiekader erg eng. Het screent enkel muzikale vaardigheid. Over de andere muzische domeinen is er geen of slechts uitzonderlijk een neerslag. Bij de jongste kleuters focussen de kleuteronderwijzers vanuit een brede beeldvorming op de positieve kindkenmerken, waaronder soms ook verwijzingen naar muzische talenten.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Tweemaal per schooljaar vullen de kleuteronderwijzers op basis van de dagelijkse observaties het digitale kindvolgsysteem in. Dat moet toelaten om over de klasgroepen heen de kleuter te volgen en desgewenst snel en accuraat over te gaan tot bijsturing. Hoewel de acties niet zijn vermeld in het systeem, worden die wel uitvoerig besproken tijdens het multidisciplinaire overleg (MDO), zo overtuigen de kleuteronderwijzers en het zorgteam. Terwijl de meeste kleuteronderwijzers beschikken over een erg rijke eigen neerslag die een beeld geeft van de kleuter, is die niet zo terug te vinden in het digitale kindvolgsysteem. Die digitale beeldvorming ondersteunt het 'overzicht' van de zorginspanningen in mindere mate. Mede omdat acties en evaluaties hierin vaak ontbreken, weegt dit op de consistentie van het zorgbeeld. Het welbevinden van de kinderen is dé basisvoorwaarde voor de brede basiszorg. De school koos daarom voor kleinere groepen. Alle kleuteronderwijzers spannen zich in om de kleuters zich goed te doen voelen.

De kleuteronderwijzers trachten op allerlei manieren maximaal in te spelen op de noden en de verwachtingen van de kinderen. Een aanbod van materiaal en opdrachten op maat en meespelen met de kinderen zijn methodieken om onderwijsleersituaties te individualiseren en kleuters te prikkelen met het oog op de zone van de naaste ontwikkeling.

De kleuteronderwijzers kunnen een beroep doen op een 'ondersteuningsjuf' die meestal klasintern helpt. Zij neemt dan de klasgroep of een deel ervan onder haar hoede terwijl de titularis observeert of kleuters kort begeleidt.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De onderwijzers slagen er in om de eindtermen voor wiskunde in voldoende mate te bereiken. Een doelengericht en dekkend aanbod van de leerinhouden, gradueel opgebouwd en met brede domeinvulling garanderen dat. De onderwijzers volgen de leerlingen voor dit leergebied voldoende breed en systematisch op en sturen het aanbod waar nodig bij. De leerbegeleiding zet sterk in op basiszorg.

Curriculum	De onderwijzers hanteren al een heel aantal jaren een onderwijsleerpakket dat
Onderwijsaanbod	de planning van de leerinhouden bepaalt. Die aanpak garandeert een zeker
<i>Referentiekader</i>	evenwicht tussen de domeinen en zorgt voor continuïteit en gradatie. Het team
<i>Planning</i>	gaat ervan uit dat het pakket de leerplaneisen helpt nastreven. Toch nopen het
<i>Evenwichtig en volledig</i>	voorgestelde leerstofaanbod en de aanpak tot kleine bijsturingen. Zo gaat er
<i>Samenhang</i>	expliciet aandacht naar de inbedding van de actuele leefwereld van de
<i>Brede harmonische vorming</i>	leerlingen in de lessen en naar meer variatie in werkvormen om te komen tot
<i>Actief leren</i>	actief leren. Zeker die laatste uitdaging krijgt algemeen aandacht door de
	toepassing van coöperatieve leerstrategieën, een schoolprioriteit.

De analyse van leerlingenresultaten zette het voltallige schoolteam aan om de leerlijn van getallenkennis en bewerkingen onder de loep te nemen en bij te schaven. Dat leidde tot een aangepaste timing, een betere verticale samenhang en afspraken over de aanpak en de automatisatie van maal- en deeltafels. Bij dit initiatief kon de school rekenen op hulp van de pedagogische begeleidingsdienst en vormde het leerplan een belangrijk richtinggevend kader. Inmiddels beamen de onderwijzers dat dit leidde tot een verbetering van leerlingenresultaten. Dit schooljaar is de bijsturing van meten en metend rekenen een prioriteit want dat zit volgens de onderwijzers niet goed verankerd in het leerpakket. Uit de goede resultaten van de leerlingen die in het vervolgonderwijs het advies van de school volgen, leidt het team af in haar maatschappelijke opdracht te slagen.

Het onderwijsleerpakket bepaalt het ritme van het programma. Dat zette de onderwijzers aan om afspraken te maken over het herhalingskatern aan het einde van het schooljaar. Dit was nodig om binnen de voorziene onderwijstijd de leerstof af te werken. De meeste onderwijzers gebruiken ook een weekplanning die als zinvol wordt ervaren, zeker als er meerdere leraren bij de klaswerking zijn betrokken.

De kwaliteit van de bijgewoonde lesactiviteiten is leerkrachtafhankelijk. De lessen zijn meestal didactisch goed opgebouwd, met voldoende oog voor handelend, schematisch en abstract leren. Geregeld zijn er momenten dat leerlingen samenwerken, in overleg kunnen gaan, met en van elkaar leren. In hun streven de inhouden vanuit realistische contexten aan te reiken, stofferen de onderwijzers hun aanbod wel met situaties die voor leerlingen herkenbaar, maar nog niet altijd uitdagend zijn.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De onderwijzers maken gebruik van gestructureerd materiaal om het inzichtelijke leren te ondersteunen. De meetkisten herbergen benodigdheden voor de didactische ondersteuning van metend rekenen en meetactiviteiten. Ze worden klasoverstijgend gebruikt.

In de meeste klassen ondersteunt een aantal didactische wandplaten het wiskundeonderwijs. Behalve de uniforme aanduiding van de referentiematen, zijn daarover weinig schoolafspraken. Alle onderwijzers beschikken over een digitaal bord. Ze werken er zinvol en functioneel mee.

Een digitale klok of een combinatie met een analoog uurwerk ontbreekt in meerdere klassen. Bepaalde onderwijzers geven aan dat kloklezen een probleem vormt.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Om de vorderingen voor wiskunde in kaart te brengen, baseren de onderwijzers zich vooral op de toetsen en de taken van het onderwijsleerpakket, tests en momentane observaties. Zo bestrijkt de evaluatie de verschillende domeinen. Het leerlingvolgsysteem voorziet in genormeerde toetsen. Die bestrijken niet alle domeinen.

Leerkrachtafhankelijk krijgen de toetsen en tests een verwerking die dan leidt tot bijsturing op leerling- en soms op klasniveau. Nauwelijks of niet verwerkt het team de resultaten van het leerlingvolgsysteem op klas- en schoolniveau, zeker niet langjarig. De klasgemiddeldes ontbreken daartoe. Die staan wel nog vermeld op de rapporten maar het team denkt momenteel na over de meerwaarde daarvan. De centrale toetsen, die heel wat informatie verschaffen over de prestaties van de leerlingen en de effecten van het wiskundeonderwijs, zijn enigszins richtinggevend voor analyse en bijsturingen.

De onderwijzers plannen summatieve toetsen aan het einde van een trimester. Volgens hen geven die meer informatie over de leereffecten op langere termijn. Wiskundige strategieën en probleemoplossende vaardigheden zitten verweven in de andere domeinen.

De evaluatie is naast de rapportering vooral gericht op bijsturing. Viermaal per schooljaar rapporteren de onderwijzers schriftelijk. Minstens tweemaal en desgewenst op uitnodiging informeert de school de ouders in een contactmoment.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De overgangsbesprekingen, de analyse van de verschillende testresultaten en de notities van observaties bieden de onderwijzers voldoende informatie om zich een goed beeld te vormen van de verworven wiskundige competenties. Die beeldvorming krijgt almaar meer zijn beslag in een digitaal leerlingvolgsysteem. Het team spant zich momenteel in voor een sterke basiszorg. Dat betekent dat de klasleerkrachten zoveel als mogelijk de leerlingen begeleiden op maat. Om in te spelen op verschillen, vertrouwen de onderwijzers in eerste instantie op de aanzet die het onderwijsleerpakket biedt. Zij differentiëren onder meer naar hoeveelheid, inhoud, tijd, gebruik van extra materiaal en via contract-, partner- en groepswork. Vaak zijn er momentane tussenkomsten of miniklasjes waar leerlingen op hun niveau worden aangesproken, uitgedaagd en begeleid. Sterke leerlingen krijgen een aanbod via additionele leerbundels meestal samengesteld op basis van andere leerpakketten. Zelfcorrectie is daarbij en veel voorkomende evaluatievorm.

Alle klassen krijgen ook ondersteuning van een tweede en soms zelfs van een derde leerkracht. Sommige klasgroepen worden opgesplitst om de leeractiviteiten van kortbij op te volgen en om bijkomende problematiek beter te managen. Co-teaching is dan ook een prioritair werkpunt. In andere klassen kiest het team voor binnenklasdifferentiatie waarbij een extra onderwijzer meehelpt om onderwijs op maat te verstrekken. Hierbij wordt nog beperkt ingegaan op wiskundige problematiek bij de leerlingen. Functionele klasoverzichten sturen de binnenklasdifferentiatie nog in mindere mate doelgericht aan.

Voor een enkele leerling is er curriculumdifferentiatie. Voor leerlingen met een leerstoornis gelden afspraken met de betrokken leerling en de ouders over STICORDI-maatregelen.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De onderwijzers bereiken de eindtermen voor muzische vorming in voldoende mate. Een koepeligen instrument stuurt een meer doelengerichte werking aan en helpt de onderwijzers aandacht besteden aan de vijf domeinen. De onderwijzers hechten er meer en meer belang aan dat de leerlingen plezier beleven en zich creatief uiten binnen dit leergebied.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Vanaf dit schooljaar staan alle onderwijzers zelf in voor muzische vorming in hun klas. Voordien organiseerden drie teamleden een deel van de muzische activiteiten voor de klasgroepen binnen een bepaalde graad. Een herschikking in de lestijden ten voordele van meer leerbegeleiding, noopte de school tot de nieuwe aanpak.

Om hun aanbod te stofferen putten de onderwijzers uit diverse bronnen. Soms zijn dat leerpakketten, soms het internet, tijdschriften of vakboeken.

Om evenwicht en volledigheid na te streven, richt een koepelgeen document het aanbod. Eenentwintig algemene doelen gerelateerd aan beschouwen en creëren, gespreid over de vijf muzische domeinen en een daarop geënt inspiratiekader met concrete activiteiten of werkvormen, moeten de onderwijzers helpen om een verantwoord scala aan lessen te plannen. Ze kruisen aan welke doelen ze gaandeweg nastreven. De respectieve leerplannen zijn daarbij nauwelijks een referentiekader.

Uit die screeningslijsten blijkt dat er nog veel aandacht gaat naar beeld, muziek en drama. Krijgen de leerlingen in sommige klassen voor beeld kansen om te beschouwen en met divers materiaal en technieken twee- en driedimensionaal te werken, dan blijft het aanbod in andere klassen vrij beperkt tot vormgeving in het platte vlak. Vaak levert dat dan vrij stereotype producten op.

Tijdens de personeelsvergaderingen reflecteren de teamleden dit schooljaar systematisch over hun muzische ervaringen. De bedoeling is om zo naast persoonlijke vragen en noden ook hiaten in het aanbod te ontdekken. Enkele teamleden die nascholing volgden of meer ervaring hebben, geven dan informatie en helpen om muzische problematiek te beantwoorden.

Afhankelijk van hun individuele professionaliteit, slagen de onderwijzers erin om horizontale samenhang tussen de muzische domeinen of met andere leergebieden te versterken. Ze relateren bijvoorbeeld talige of wereldoriënterende aspecten aan muzische domeinen of combineren dans, taal en muziek in een activiteit. De inspectie zag daar tijdens de doorlichtingsfase mooie voorbeelden van. Dat is echter op afdelingsniveau nog geen algemene verworvenheid. Er is vooralsnog weinig aandacht voor continuïteit en gradatie.

Over het algemeen slagen de onderwijzers erin om leerlingen plezier te laten beleven tijdens de muzische activiteiten. Dat is ook het geval tijdens de toonmomenten en de keuzeateliers, vijfmaal per schooljaar. Dan komen de leerlingen in aanraking met muzische activiteiten, soms begeleid door externen. Zo versterken onder meer breien, bloemschikken, koken en kleien het muzische aanbod. Leerlingen mogen dan een keuze maken rekening houdend met hun talenten of voorkeur. Tijdens de klasgebonden muzische activiteiten is dat veel minder het geval.

De teamleden organiseren heel wat toonmomenten waarop leerlingen hun muzische talenten kunnen uiten of elkaars werkjes en presentaties kunnen beschouwen. Ouders worden daar ook al eens op uitgenodigd.

Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i>	Diverse schilderwerken aan de wanden en driedimensionale sculpturen in de gangen geven de schoolinfrastructuur een muzische uitstraling.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De onderwijzers beamen dat er zeker voldoende materiaal aanwezig is om uitvoering te geven aan de verwachtingen van het leerplan en muzisch-creatief aan de slag te gaan. Voor heel wat teamleden is het digitale bord een meerwaarde. Zij gebruiken dat onder meer doordacht als middel om te beschouwen en te reflecteren. Muziekinstrumenten, radio en CD-spelers en ander digitaal materiaal zoals computers, foto- en filmtoestellen om het domein media uit te diepen, zijn aanwezig en ontsloten. De evaluatie van de leerlingen gebeurt veelal vanuit de perceptie. Die vertaalt zich expliciet op de rapporten in een driekleurenschaal met smileys. Eén onderwijzer experimenteert momenteel met een vorm van portfolio waarbij ook de zelfreflectie van de leerlingen een rol krijgt. Haar bedoeling is om ooit te komen tot een groeirapport op schoolniveau.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Het leerlingvolgsysteem vermeldt nauwelijks of geen verwijzingen naar evaluatiegegevens voor muzische vorming. Ondanks de summiere beeldvorming, zijn heel wat onderwijzers voldoende alert om leerlingen op maat te ondersteunen. Vaak staat het welbevinden van de leerling daarbij voorop. Zo krijgen leerlingen met autisme vooraf extra informatie of wordt de groep waarin zij moeten fungeren beperkt. Stappenplannen helpen leerlingen dan weer bij de uitvoering van muzische taken.
	Naast de eigen momentane ondersteuning zien de onderwijzers veel heil in de coöperatieve werkvormen om onderwijs op maat aan te sturen. Leerlingen ondersteunen en helpen elkaar en benutten dan elkaars talenten om opdrachten uit te voeren. De beoordeling van de leerlingen via smileys vertaalt zich niet in de brede basiszorg waar de school prat op gaat. Vooralsnog stuurt de beeldvorming de zorg niet aan.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Het schoolteam controleert en verbetert vrij systematisch haar situatie op het vlak van de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne. Ze kent de knelpunten en de tekorten en neemt maatregelen om die weg te werken.

Op het moment van de doorlichting loopt een aanbestedingsdossier voor de bouw van een bijkomende overdekte speelplaats. Inmiddels kunnen de leerlingen bij slecht weer worden opgevangen in gemeenschappelijke binnenruimtes. De school organiseert de gymlessen in de naastliggende 'Posthalt', een parochiaal centrum. Dit gebouw kreeg pas een nieuw brandveiligheidsverslag met opmerkingen. Het gebruik van deze site is echter tijdelijk. De school kan ook een goedgekeurd en gebudgetteerd AGIOndossier voorleggen voor de bouw van een nieuwe schoolgymzaal. Het stedenbouwkundige dossier

loopt momenteel het traject voor goedkeuring door de gemeentelijke overheid. De school verwacht binnen één tot twee schooljaren dit nieuwe gebouw in gebruik te nemen.

Vanuit haar overtuiging en gestaafd door de alertheid van het beleidsteam om een aantal kleine tekorten zeer snel op te lossen, deliberaert de inspectie de vastgestelde mankementen en geeft een gunstig advies. De inspectie is ervan overtuigd dat het beleidsteam met de nodige aandacht de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne blijft opvolgen.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja

Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school onderschrijft een uitgeklaarde visie op leerbegeleiding gebaseerd op een zorgcontinuüm met vier niveaus van hulpverlening. Van alle leerkrachten verwacht het beleid een klaspraktijk vanuit een brede basiszorg waarbij ze alle leerlingen stimuleren en problemen trachten te voorkomen. De bijgewoonde activiteiten tonen veelal aan dat teamleden daartoe heel wat inspanningen leveren. Aandacht voor het welbevinden van de leerlingen en een gamma van toegepaste methodieken scheppen een onderwijsleerklimaat dat stevig aanleunt bij de noden en verwachtingen van de leerlingen.

Ook voor de verhoogde zorg (fase één) en voor de uitbreiding van de zorg (fase twee) steunt de school op duidelijke afspraken, procedures en structuren. Het team heroriënteerde het lestijdenpakket om ook deze opdracht aan te kunnen. Parallelklassen werden afgeschaft en heel wat lestijden werden toegewezen aan additionele leerkrachten om mee te helpen aan de begeleiding van leerlingen in fase één en twee. Met het oog op efficiënt gebruik worden de zorglestijden flexibel aangewend naargelang de evoluerende zorgvragen.

Ondersteuning Eén van de schoolprioriteiten is het fundamenteel leren. Om een krachtige klaspraktijk aan te sturen doen de teamleden al enkele jaren ervaring op met coöperatieve leerstrategieën (CLS) die ze in de klas vertalen in verschillende leeractiviteiten en didactische werkvormen. Vanaf dit jaar komen daar nog een aantal prioriteiten bij zoals de uniformisering van het kleuter- en het leerlingvolgsysteem en de actualisatie van de binnenklasdifferentiatie. De school weet hierbij de talenten van leerkrachten te benutten en zet in op interne expertise. Indien nodig haalt het beleidsteam externe expertise binnen of kunnen de teamleden nascholen.

Het team verwacht veel van het digitale leerlingvolgsysteem om de leerzorg te onderbouwen. Daartoe zijn al heel wat aanzetten. De teamleden geven ook aan dat het gebruik ervan nog beter kan. Hoewel mondeling tijdens overgangsgesprekken of MDO's uitgeklaard, staan de zorgacties en de evaluaties ervan niet of nauwelijks vermeld en komt de neerslag soms minder gezamenlijk tot stand. Zo ontbreekt onder meer ook de informatie van de bijzonder leermeesters voor lichamelijke opvoeding.

Met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB) werkt de school samen, en meer intensief bij uitbreiding van de zorg. Het schoolteam is niet onverdeeld tevreden omdat acties soms lang op zich laten wachten.

Doeltreffendheid Van individuele ouders, maar ook uit de ouderraad krijgt het team soms bevestiging over de aanpak van de basiszorg. De leerlingen voelen zich goed in hun vel en over het algemeen slaagt de school erin om zorg op maat te verstrekken.

De teamleden detecteren almaar sneller de zorgsignalen. Hun handelingsbekwaamheid is toegenomen waardoor de meesten er vlot in lukken om doeltreffend in te spelen op de zorgvragen van de leerlingen. Vooralsnog brengt het team de doeltreffendheid van de leerbegeleiding op schoolniveau beperkt in kaart.

Ontwikkeling Het beleidsteam investeert stevig in de coaching van de differentiatiecapaciteiten van de teamleden. Vanuit het oogpunt dat nog niet elke leerkracht hierin even sterk is, vormt binnenklasdifferentiatie dit schooljaar een prioriteit. Elk teamlid zal in de toekomst over de nodige expertise moeten beschikken om in zijn klas zelf de leerbegeleiding op te nemen. De dalende leerlingentrend noopt daartoe. Leren van elkaar wordt dan ook via structuren geïnstitutionaliseerd. De school schreef in op de pre-waarborgregeling waardoor ze een extra leerkracht met ervaring in het buitengewoon basisonderwijs kreeg toegewezen. Die begeleidt niet alleen leerlingen, maar investeert ook in co-teaching waarbij ze haar specifieke knowhow overdraagt aan de klasleerkrachten. Volgens de teamleden heeft deze aanpak al prille effecten, vooral op de aanpak van gedragsproblematieken.

Een uitdaging ligt volgens het beleidsteam in de uitwerking van een handelingsgerichte aanpak om ook de leerlingen met diepere zorgvragen te kunnen helpen.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid Het beleidsteam heeft een visie op de evaluatie van de leerlingen. Daarin staat het totale kind met al zijn mogelijkheden centraal en moet de klemtoon liggen op de kansen, niet op de beperkingen. Hoewel die opvatting op impliciete wijze geregeld ter sprake komt tijdens overleg, is ze nog niet verankerd in de schoolwerkplanning.

In de beide afdelingen hebben de teamleden automatisch oog voor de cognitieve, dynamisch-affectieve en motorische competenties van de leerlingen. In de kleuterafdeling stuurt het evaluatiekader de opvolging van de verschillende ontwikkelingsaspecten meer aan. In de lagere afdeling richten vooral de leergebieden de evaluatiepraktijk. Minder is er aandacht voor de attitudinale doelen, eigen aan de leergebieden, en voor de evaluatie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen.

De klasleerkrachten bepalen zelf welke muzische domeinen ze voor de rapportering evalueren. Per perioderapport komen zelden alle domeinen aan bod. Die aanpak belemmert een procesgericht evaluatie. Dat geldt ook voor sommige domeinen van andere leergebieden.

Ondersteuning De evaluatie moet naast beeldvorming ook leiden tot een aanpak op maat van de leerlingen. Dat is voor alle teamleden een richtlijn. Documenten, genormeerde en centrale tests en eigen en methodegebonden toetsen onderbouwen de evaluatiepraktijk en richten de betrouwbaarheid.

Er is nog verscheidenheid in de wijze waarop teamleden de gegevens verwerken en noteren. Zo krijgen zorgvragen in het digitale leerlingvolgsysteem niet altijd een even operationele vertaling in acties of worden evaluaties vooral ingegeven door de perceptie van de klasleerkracht. Dat gebeurt voornamelijk bij leergebieden of domeinen die niet in cijfers worden gevat. Meerdere teamleden zijn van mening dat daardoor hun eigen notities meer adequaat en ondersteunend zijn dan het digitale systeem.

Doeltreffendheid Vooral de observaties, de taken, de eigen en de methodegebonden evaluaties sturen de onderwijspraktijk aan. Foutenanalyses verstrekken inzicht in het onderwijsleerproces van leerlingen of klasgroepen. De evaluatiegegevens zijn ook uitgangspunt voor het interne leerlingoverleg. Onder meer bij de overgangsgesprekken en de MDO's onderbouwen die gegevens de afspraken voor differentiatie en leerbegeleiding.

De teamleden zijn er zich van bewust dat de huidige evaluatiepraktijk nog onvoldoende breed is. De kansen die zitten in de vergelijking van de resultaten uit centrale toetsen, tests van het leerlingvolgsysteem en de eigen toetsen om de effectiviteit van de eigen evaluatiepraktijk na te gaan, blijven nog grotendeels onbenut.

Het team is ervan overtuigd dat hun evaluatiepraktijk een vrij goed beeld geeft van de competenties van de leerlingen. Dat onderbouwen zij op basis van hun adviezen bij de overgang van kleuter- naar lager en van lager naar secundair onderwijs. Die blijken veelal juist te zijn.

Ontwikkeling De evaluatiepraktijk is een terugkerend gespreksonderwerp binnen het team, vooral tijdens de personeelsvergaderingen en de MDO's. Het beleidsteam schat de actuele evaluatiepraktijk goed in en ziet de ontwikkelingsmogelijkheden op korte en langere termijn. Daarbij wenst het gefaseerd te werk te gaan, rekening houdend met de lopende prioriteiten.

Het digitale leerlingvolgsysteem biedt nog heel wat mogelijkheden om de efficiëntie van de evaluatiepraktijk te verbeteren. De teamleden staan daar open voor en vertonen ook voldoende ontwikkelingsdynamiek om die opdracht aan te pakken.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De directeur heeft goed voor ogen waar ze met deze school naartoe wil. In haar credo staat het kind met zijn noden en talenten centraal. Talenten weet ze ook bij de teamleden te ontdekken en zo doordacht in te zetten in de schoolorganisatie. Zo kregen bepaalde leerkrachten de afgelopen jaren de kans om klasoverschrijdend te werken of werden ze titularis van een bepaalde klasgroep. Inzetten op het welbevinden van de teamleden is voor de directeur al even essentieel om samen school te maken.

Op haar eigen wijze, met veel aandacht voor de individuele capaciteiten van de teamleden, geeft de directeur de richting aan, bewaakt ze de koers, zorgt ze voor gerichte druk en coacht ze omzichtig. Om bij die taken ten volle rekening te houden met de mens achter de leerkracht, volgt ze bijkomende vorming. Alle teamleden krijgen ruime kansen om te groeien, maar het beleidsteam stelt wel duidelijk verwachtingen. Daarvoor houdt het regelmatig de vinger aan de pols over de te varen koers en stuurt desnoods bij.

Visieontwikkeling Een wijzigend onderwijslandschap in de gemeente en de instap in het nieuwe schoolgebouw, enkele jaren geleden, creëerden voor het team een momentum om zich grondig te herbronnen over de eigen visie op onderwijs. Die zienswijze zit gevat in de naam van de school 'De Stapsteen'. Die vlag dekt volgens de teamleden de lading omdat zij voor elk kind met zijn noden en capaciteiten stapsgewijze het juiste leer- en opvoedingstraject willen uitzetten. Deze onderwijsopvatting geniet inmiddels van een groot draagvlak bij de teamleden, is doorleefd en zorgt voor samenhang en gelijkgerichtheid bij de uitbouw van kwaliteitsvol onderwijs.

Het beleidsteam schraagde deze schooleigen visie op drie pijlers: fundamenteel leren, talentontwikkeling en de digitalisering. Die topprioriteiten kregen onder andere een concrete vertaling naar de binnenklasdifferentiatie, de aandacht voor leerplangebruik in het kleuteronderwijs en de introductie van het digitaal agendabeheer en het leerlingvolgsysteem. De school investeert sterk om die prioriteiten om te zetten in leerkrachtengedrag. Daartoe zijn er bijscholingen, pedagogische studiedagen, maar evenzo steunt ze veel op collegiaal formeel en informeel overleg. De positieve schoolcultuur creëert daar de basis voor.

Besluitvorming Als schoolleider wenst de directeur een zo groot mogelijke inspraak en betrokkenheid van de teamleden bij de schoolwerking. Zij laat zich bijstaan door een zorg- en kernteam en kan terugvallen op werkgroepen die heel wat praktisch-organisatorische uitdagingen opnemen. De teamleden prijzen haar luisterbereidheid en haar participatieve houding. Vooral tijdens de personeelsvergaderingen is er ruimte voor discussie en debat en kunnen de teamleden hun mening verwoorden en streven naar consensus bij de besluitvorming. Die inspraak geldt zowel op klas-, afdelings- en schoolniveau. Zo bijvoorbeeld voor de inspraak bij de verdeling van de lestijden.

Kwaliteitszorg Iedereen is begaan met de kwaliteit van het aangeboden onderwijs. Om die kwaliteit te traceren, kijkt het beleidsteam niet enkel naar leerlingenresultaten, het uit ook verwachtingen over de pedagogisch-didactische capaciteiten van de leraren en is alert voor de opbrengsten van de zorg.

De centrale toetsen zijn voor de school een indicatie om af te wegen of ze erin slaagt haar maatschappelijke opdracht waar te maken. Ze worden geanalyseerd en zijn aanleiding om domeinen binnen de leergebieden of deelaspecten daarvan bij te sturen. Dat doen de tests van het leerlingvolgsysteem nog minder. De resultaten worden nog niet langjarig onder de loep genomen om een tendens te ontdekken of conclusies te trekken. Ze dienen nog niet om sterke punten te borgen of problematiek bij te sturen.

Via klas- en inloopbezoeken krijgt de schoolleider een zicht op de pedagogisch-didactische kwaliteiten van de teamleden. Tijdens de functioneringsgesprekken komen afspraken over werkpunten op tafel. Het team gelooft sterk in 'leren van elkaar' om te komen tot meer vakmanschap. Dat 'leren van elkaar' zit zeer expliciet verankerd in de 'pré-waarborgregeling', waarbij co-teaching een belangrijke doelstelling is. De keuze van het beleid om talenten van teamleden doordacht aan te wenden, draagt eveneens bij tot kwaliteitsverhoging.

Bij de afsluiting van het schooljaar maken de teamleden een sterkte-zwakteanalyse. Daaruit distilleren ze de prioriteiten voor het volgende schooljaar.

Talenbeleid Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen. De aandacht voor het welbevinden van de leerlingen garandeert een veilig klas- en schoolklimaat. Het team besteedt heel wat aandacht aan coöperatief leren waardoor ook leerlingen met talige noden voldoende aan bod komen tijdens het onderwijsleerproces. Die didactische werkvorm zorgt ervoor dat de taalheterogeniteit binnen de verschillende leergebieden bijdraagt aan de talige ontwikkeling van zowel taalzwakke als -sterke leerlingen. De leerkrachten houden via STICORDI-maatregelen rekening met de talige mogelijkheden van de leerlingen om te vermijden dat elke toets een taaltest is en de taalzwakkere leerlingen hierdoor lager scoren. De communicatie met de ouders verloopt op heldere en verstaanbare wijze.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op de analyse van data die relevante noden van de leerlingen in kaart brengt. De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar, en dit zonder leerachterstand op te lopen, en zet acties op om de doorstroom te bevorderen. Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties stilaan mer en meer vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid bereikt. De uitgewerkte acties op leerling-, leraren- en schoolniveau sluiten gedeeltelijk aan op de vooropgestelde doelen. Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vooral op leerlingniveau.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling groeit de aandacht voor en het inzicht in de volledigheid van het wiskundige en muzische aanbod.
- In de lagere afdeling leveren de onderwijzers inspanningen om de leerplandoelen voor wiskunde te bereiken met aandacht voor volledigheid, evenwicht, samenhang en differentiatie.
- De school baadt in een muzische sfeer. Daarbij is er aandacht voor de muzische talenten van de teamleden die er in slagen om hun muzische lessen didactisch goed uit te bouwen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De brede basiszorg krijgt een sterke invulling door de geëxpliciteerde visie, het gebruik van coöperatieve leerstrategieën, de ondersteuning op maat van zowel leerlingen als teamleden en de kansen om via co-teaching te leren van elkaar.
- Het beleidsteam kleeft een impliciete visie op evaluatie aan. Die krijgt stilaan opvolging op de klasvloer door de leerlingen breed te evalueren met aandacht voor hun talenten en totale persoonlijkheidsontwikkeling.

Wat betreft het algemeen beleid

- Een gedreven en bewogen schoolleider werkt aan de concretisering van het eigen pedagogisch-didactisch project waarbij ze stuurt en coacht op maat van de teamleden. Ze zet daarbij het welbevinden en de talenten van leerlingen en leerkrachten centraal.
- Het team slaagt erin om samen school te maken. Het doet dat vanuit transparantie, inspraak en participatieve besluitvorming.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers kunnen nagaan hoe ze de hoeken verder kunnen verrijken waardoor die nog beter kunnen bijdragen tot het nastreven van muzische en wiskundige doelen.
- De teamleden kunnen de inhoudelijke en graduele opbouw van de muzische domeinen onder de loep nemen om zo de volledigheid, de continuïteit en de verticale samenhang te versterken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het team kan de doeltreffendheid van de zorgstructuren, inzonderheid het digitale volgsysteem, optimaliseren.
- Het beleidsteam kan de impliciete visie op de evaluatiepraktijk trajectmatig expliciteren en die relateren aan de rapportering. Voor de lagere afdeling kunnen daarbij de leergebiedoverschrijdende eindtermen en de muzische vorming een eerste uitdaging vormen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De school kan de beschikbare outputgegevens nog beter benutten voor de interne kwaliteitszorg door ze dieper en langjarig te screenen en daar systematiek in te brengen.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Erik KORTLEVEN de inspecteur-verslaggever	Barbara DE VLEESSCHAUWER de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	